

Kamila Müller

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy

RECENZJA PUBLIKACJI
ROZWIJANIE KOMPETENCJI KLUCZOWYCH
U UCZNIÓW SZKOŁY PODSTAWOWEJ
POD REDAKCJĄ PRZEMYSŁAWA ZIÓŁKOWSKIEGO
(wyd. WSG, BYDGOSZCZ 2019, ISBN: 978-83-65507-32-7)

Informacje ogólne

Rozwijanie kompetencji kluczowych u uczniów szkół podstawowych to publikacja pod redakcją Przemysła Ziółkowskiego stanowiąca cenny zbiór scenariuszy zajęć istotnych w procesie kształcenia uczniów szkół podstawowych. Książka została sfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza i Rozwój, w projekcie *Poznaję, rozumiem, umiem! Nowatorski program rozwoju kompetencji kluczowych młodzieży*, realizowanym przez Wyższą Szkołę Gospodarki w Bydgoszczy oraz Centrum Nowoczesności Młyn Wiedzy w Toruniu. Publikacja podzielona jest na dwie części. Pierwszą część stanowi wstęp, którego autorem jest redaktor publikacji. Drugą część to scenariusze zajęć, których autorami są nauczyciele ze szkół podstawowych oraz pracownicy Centrum Nowoczesności Młyn Wiedzy w Toruniu, którzy byli czynnie zaangażowani w realizację zajęć projektowych.

Wprowadzenie

Publikacja *Rozwijanie kompetencji kluczowych u uczniów szkół podstawowych*, posiadając jasno określoną tematykę, stanowi niezbędny zbiór scenariuszy do poprawnej realizacji zajęć przez nauczycieli. Zdecydowanymi atutami tej pozycji są jednolity sposób prezentacji poruszanych zagadnień, uporządkowana struktura scenariuszy, logiczna struktura oraz klarowny język. Istotną zaletę stanowi również fakt, iż autorzy scenariuszy skupili się na meritum sprawy, dzięki czemu

udało się uniknąć wątków pobocznych niezwiązanych z tematem rozwoju kompetencji kluczowych u uczniów szkół podstawowych.

Arystoteles uważał, że człowiek po urodzeniu jest jak *tabula rasa* (niezapisana tablica). Owa *tabula rasa* zapisywana zostaje stopniowo w przeciągu całego życia dzięki zdobywanej wiedzy i osiągniętych doświadczeniach, dlatego też można zgodzić się ze stwierdzeniem, że człowiek uczy się przez całe życie. Bardzo istotną rolę odgrywa w tym procesie postać nauczyciela. W głównej mierze to dzięki jego zaangażowaniu do pracy dziecko może złapać bakcyła nauki. Jeśli nauczyciel będzie wykonywać swoją pracę bez przekonania i przekazywać wiedzę uczniom w sposób monotony i nieatrakcyjny, uczeń może się do edukacji zniechęcić. Świat idzie do przodu, permanentnie się rozwija – dlatego również proces edukacji i kształcenia powinien ulegać ciągłej ewolucji.

Publikacja ma za zadanie wpłynąć na samokształcenie i rozwój nauczycieli, dzięki czemu ich wiedza oraz umiejętności będą na wysokim poziomie, a tym samym prowadzone działania w zakresie kształtowania wśród dzieci najważniejszych umiejętności i kompetencji staną się bardziej efektywniejsze.

W obecnych czasach sposób prowadzenia lekcji jest zdecydowanie odmienny niż miało to miejsce (nawet) na początku XX wieku. Dawniej, podczas zajęć, każde dziecko zobowiązane było spokojnie siedzieć w ławce i z uwagą oraz zapałem notować prezentowane treści. W dzisiejszych czasach zdecydowanie uczeń odgrywa ważniejszą rolę, ponieważ ma możliwość aktywnego udziału w zajęciach. Praca w grupie, wystąpienie, burza mózgów, doświadczenia itp. wpływają na lepszy rozwój istotnych kompetencji społecznych i wartości kluczowych w życiu każdego człowieka. Uczeń staje się partnerem dla nauczyciela – dzięki czemu z łatwością może bezpośrednio wypowiadać swoje zdanie i dyskutować z innymi uczestnikami zajęć. Dzięki temu tworzy się wspólne porozumienie i zaufanie.

Analiza poszczególnych części

We wstępie do publikacji autor dokonał charakterystyki kluczowych kompetencji uczniów, ich wartości, a także wpływu na edukację.

Scenariusze powstały przy wykorzystaniu aktywnej obserwacji uczestniczącej. Nauczyciele, którzy są ich autorami, określili, dzięki swojej wieloletniej pracy, w jaki sposób uczeń szkoły podstawowej najlepiej może rozwijać swoją wiedzę oraz kompetencje. Scenariusze zajęć ze względu na poruszane zagadnienia dzielą się na następujące obszary: innowacyjność (robotyka, druk 3D, elektrokartki), kreatywność (odrywanie kreatywności i jej różnorodne możliwości wykorzystania), praca zespołowa (współpraca, moja rola w zespole), przedsiębiorczość (biznesplan, planowanie kariery zawodowej, gospodarka rynkowa) oraz umiejętności ICT (bezpieczna komunikacja w sieci, sniffing). Ostatnie scenariusze dotyczą

umiejętności matematyczno-przyrodniczych, które poruszają wiele ciekawych i istotnych obszarów nauk ścisłych, takich jak biologia, matematyka, fizyka, a także ekologii. Każdy z nich jest cennym źródłem wiedzy i inspiracji w codziennej pracy nauczyciela.

Wnioski, sugestie

Moim zdaniem w publikacji zabrakło obszaru dotyczącego metodologii zajęć z uczniem zdolnym oraz scenariuszy zajęć przeznaczonych dla uczniów z dysfunkcjami społecznymi. Z każdym rokiem wzrasta ilość zdiagnozowanych przypadków dzieci z orzeczeniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Osoby te powinny w równym stopniu mieć szansę na aktywny rozwój umiejętności i kompetencji, które są bardzo istotne w życiu każdego człowieka. Wypracowanie umiejętności kluczowych, takich jak np. umiejętność podejmowania właściwych decyzji lub zdolność właściwego współżycia w społeczeństwie, jest koniecznym krokiem w edukacji młodych ludzi. Posiadanie ich pozwala na większą samodzielność, która stanowi rzecz niezbędną w dorosłym życiu.

Konkluzja

Poprawne wykorzystanie zdobytych dzięki opublikowanym scenariuszom umiejętności oraz kompetencji z pewnością wpłynie na wzrost jakości prowadzonych zajęć, a także na ich innowacyjność oraz atrakcyjność.

Recenzowaną pracę oceniam jako bardzo dobrą i z pełnym przekonaniem rekomenduję wszystkim nauczycielom zarówno nauk humanistycznych, jak i ścisłych. Ze względu na bogatą treść zawartą w publikacji uważam, że pozycja ta powinna być obowiązkową lekturą dla osób przygotowujących się do zawodu nauczyciela.